

Jean Monnet Chair
Uniwersytetu Jagiellońskiego

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Struktura TSUE

1. Trybunał Sprawiedliwości
2. Sąd
3. Sądy wyspecjalizowane: Sąd ds. Służby Publicznej (spory między UE a jej pracownikami, art. 270 TFUE)

Procedura wyboru sędziów TS

1. TN usankcjonował dotychczasową praktykę - 1 sędzia z każdego PC
2. Od TL rządy PC konsultują nowo ustanowiony komitet
3. Komitet składa się z 7 osób, w tym byłych członków TS i Sądu, członków krajowych SN i prawników o uznanej kompetencji, przy czym 1 z tych kandydatur jest proponowana przez PE. Członków Komitetu mianuje RUE na wniosek prezesa TS
4. Sędziowie pełnią swoje funkcje przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności

Skład TS

1. 28 sędziów mianowanych za wspólnym porozumieniem przez rządy PC na 6-letnią, odnawialną kadencję
2. Co 3 lata skład sędziów ulega częściowemu odnowieniu. Obejmuje ono na przemian 14 i 14 sędziów
3. TS wybiera prezesa na 3 lata z możliwością ponownego wyboru
4. Kompetencje prezesa:
  - 4.1. Kontrola porządku spraw wnoszonych do TS
  - 4.2. Przewodniczenie posiedzeniom w największych składach orzekających
5. Sekretarz generalny mianowany przez TS na 6-letnią, odnawialną kadencję
6. Kompetencje sekretarza generalnego: kierownictwo administracją TS z upoważnienia prezesa TS

Struktura TS

1. TS obraduje w następujących składach:
  - 1.1. W pełnym składzie
  - 1.2. W składzie wielkiej izby złożonej z 13 sędziów, którym przewodniczy prezes TS. W jej skład wchodzi prezesi izb złożonych z 5 sędziów oraz pozostali sędziowie
  - 1.3. W izbach złożonych z 5 lub 3 sędziów

Struktura TS

2. TS obraduje w pełnym składzie w przypadkach określonych w Statucie TS
  - 2.1. Dymisja ERPO
  - 2.2. Dymisja członka KE
  - 2.3. Jeśli TS uzna, że wniesiona sprawa ma wyjątkowe znaczenie
3. W składzie wielkiej izby TS obraduje:
  - 3.1. Na żądanie PC albo instytucji UE, które są stroną w postępowaniu
  - 3.2. W sprawach szczególnie ważnych lub skomplikowanych
4. Pozostałe sprawy są rozpatrywane przez izby złożone z 5 lub 3 sędziów
5. Prezesi izb złożonych z 5 sędziów wybierani są na 3 lata, a prezesi izb złożonych z 3 sędziów na 1 rok

Struktura TS

6. Obrady TS są ważne jedynie wtedy, gdy w jego strukturach zasiada nieparzysta liczba sędziów:
  - 6.1. Obrady izb złożonych z 3 lub 5 sędziów są ważne jedynie wtedy, gdy zasiada w nich 3 sędziów
  - 6.2. Obrady wielkiej izby są ważne jedynie wtedy, gdy zasiada w niej 9 sędziów
  - 6.3. Obrady pełnego składu TS są ważne jedynie wtedy, gdy zasiada w nim 15 sędziów
  - 6.4. W sytuacji, gdy jeden z sędziów izby nie może uczestniczyć w obradach, można wezwać do uczestnictwa w obradach sędziego z innej izby

Mechanizm decyzyjny TS

7. Obrady TS są tajne
8. Wszystkie orzeczenia zapadają ZWG
9. Z postępowania wyłączeni są sędziowie lub rzecznicy generalni (RG), którzy wcześniej brali udział w rozpatrywaniu danej sprawy
10. Ok. 2/3 orzeczeń TS przyjmowana jest na posiedzeniach izb

Ewolucja kompetencji TSUE

1. Do TA TS był odpowiedzialny jedynie za materię I filaru
2. Od TA jego kompetencje zostały rozszerzone na te polityki I filaru, które zostały tam przeniesione z III filaru, a także na niektóre sprawy III filaru (rozstrzyganie sporów między PC oraz między PC a instytucjami UE w zakresie wykładni i stosowania aktów prawnych w III filarze)
3. TS nie posiadał zasadniczo żadnych kompetencji w sprawach II filaru, a po wejściu w życie TL w sprawach WPZiB

Status Sądu

1. 2.10.1988 r. RUE (na mocy JAE) podjęła decyzję sui generis o ustanowieniu SPI. Rozpoczął on działalność 1.11.1989 r. Od TL nosi on nazwę Sądu
2. Procedura wyboru sędziów Sądu jest podobna do procedury wyboru sędziów TS
3. Sędziowie pełnią swoje funkcje przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności
4. Wszystkie inne atrybuty określające status sędziów są podobne do tych, jakie posiadają sędziowie TS

Skład i procedura wyboru sędziów Sądu

1. W skład Sądu wchodzi 28 sędziów, po 1 z każdego PC
2. Sędziowie mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządu PC po konsultacji z komitetem na 6-letnią, odnawialną kadencję
3. Sędziowie wybierają prezesa na okres 3 lat
4. Sędziowie mianują sekretarza na 6-letnią, odnawialną kadencję
5. Co 3 lata następuje częściowe odnowienie składu Sądu, dotyczy ono przemiennie 14 i 14 sędziów
6. W przeciwieństwie do TS w Sądzie nie ma stałych RG. Rolę tę może w wyjątkowych przypadkach pełnić jeden z sędziów

Struktura Sądu

1. Sąd orzeka w następujących składach:
  - 1.1. W pełnym składzie
  - 1.2. W składzie wielkiej izby złożonej z 13 sędziów, którym przewodniczy prezes TS. W jej skład wchodzi prezesi izb złożonych z 5 sędziów oraz pozostali sędziowie
  - 1.3. W izbach złożonych z 5 lub 3 lub 1 sędziego

Struktura Sądu

2. Sąd orzeka w pełnym składzie lub w składzie wielkiej izby, jeżeli uzasadnia to stopień zawichości prawnej lub waga sprawy
3. Pozostałe sprawy są rozpatrywane przez izby złożone z 5 lub 3 lub 1 sędziego, przy czym w ponad 80% spraw w składzie trzyosobowym
  - 3.1. Sędziowie wybierają spośród siebie prezesów izb: prezesi izb 5-osobowych wybierani na 3 lata, a prezesi izb 3-osobowych na 1 rok
  - 3.2. Ich mandat może być jednokrotnie odnowiony

Mechanizm decyzyjny Sądu

4. Obrady Sądu są tajne
5. Wszystkie orzeczenia przyjmowane są ZWG
6. Sąd ma do dyspozycji własny sekretariat, lecz jego obsługę administracyjną i lingwistyczną zapewniają służby TS

Rzecznicy generalni

1. TS wspierany jest przez 11 RG (w tym 6 stałych i 5 podlegających rotacji), wybieranych na tych samych zasadach, co sędziowie na okres 6 lat
  - 1.1. Instytucja RG wywodzi się z sądownictwa francuskiego
  - 1.2. Kompetencje:
    - opracowują i przedstawiają swoje opinie na temat spraw prowadzonych przez TS
    - nie są oni rzecznikami stron, lecz pełnią jedynie funkcję organu opiniodawczego
    - nie uczestniczą w posiedzeniach TS
2. RG są niezależni w swych opiniach od TS
3. TS może, ale nie musi, uwzględniać ich opinie
4. Co 3 lata następuje częściowe odnowienie składu RG, dotyczy ono za każdym razem 6 i 5 RG

Status sędziów i rzeczników generalnych

1. Sędziowie TS i Sądu oraz RG są funkcjonariuszami europejskimi
  - 1.1. W hierarchii urzędniczej ich pozycja jest równoważna ze stanowiskiem członka KE
  - 1.2. Uposażenie, dieta i emerytura sędziego TS lub Sądu są takie same jak członka KE

Struktura postępowań przed TS i Sądem

1. Postępowanie przed TS i Sądem obejmuje fazę pisemną i ustną
  - 1.1. Faza pisemna:
    - wniesienie skargi
    - rejestracja skargi
    - wyznaczenie sędziego sprawozdawcę w sprawie, przygotowującego wstępny raport dla TS lub Sądu
    - wyznaczenie RG dla TS
    - posiedzenie administracyjne TS lub Sądu, decydujące o przesłuchaniu świadków, powołaniu dodatkowych dowodów i sposobie rozpoznania sprawy (na posiedzeniach plenum czy izb)

Struktura postępowań przed TS i Sądem

1.2. Faza ustna

- rozprawa publiczna z udziałem stron lub ich adwokatów
  - przedstawienie opinii RG na kolejnym jawnym posiedzeniu TS
  - tajna narada kończąca się wydaniem orzeczenia
2. W przypadku Sądu bezpośrednio po rozprawie publicznej odbywa się tajna narada kończąca się orzeczeniem

Ogólna charakterystyka kompetencji TSUE

1. TSUE pełni równocześnie następujące funkcje:
  - 1.1. Trybunału konstytucyjnego (spory między instytucjami i organami UE a PC)
  - 1.2. Trybunału administracyjnego (sprawdzanie aktów administracyjnych KE i PC)
  - 1.3. Sądu pracy (swoboda osiedlania się, bezpieczeństwo socjalne, równouprawnienie kobiet i mężczyzn na rynku pracy)
  - 1.4. Sądu cywilnego (odszkodowania)
  - 1.5. Sądu karnego (sprawdzanie zasadności kar finansowych zastosowanych przez KE w prawie wolnej konkurencji)

Ewolucja kompetencji TSUE

1. Do TA TS był odpowiedzialny jedynie za materię I filaru
2. Od TA jego kompetencje zostały rozszerzone na te polityki I filaru, które zostały tam przeniesione z III filaru, a także na niektóre sprawy III filaru (rozstrzyganie sporów między PC oraz między PC a instytucjami UE w zakresie wykładni i stosowania aktów prawnych w III filarze)
3. TS nie posiadał zasadniczo żadnych kompetencji w sprawach II filaru, a po wejściu w życie TL w sprawach WPZiB